

ΣΟΦΙΣΤΗΣ

[ἢ περὶ τοῦ ὄντος, λογικός]

Τὰ τοῦ διαλόγου πρόσωπα
ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ,
ΞΕΝΟΣ ΕΛΕΑΤΗΣ, ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ

Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΣ. Κατὰ τὴν χθὲς ὁμολογίαν, ὦ Σώκρατες, ἤκομεν αὐτοὶ τε κοσμίως καὶ τόνδε τινὰ ξένον ἄγομεν, τὸ μὲν γένος ἐξ Ἑλέας, ἑταῖρον δὲ τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα, μάλα δὲ ἄνδρα φιλόσοφον.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. Ἄρ' οὖν, ὦ Θεόδωρε, οὐ ξένον ἀλλὰ τινα θεὸν ἄγων κατὰ τὸν Ὀμήρου λόγον λέληθας; Ὅς φησιν ἄλλους τε θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις, | ὅποσοι μετέχουσιν αἰδοῦς δικαίας, καὶ δὴ καὶ τὸν ξένιον οὐχ ἤκιστα θεὸν συνοπαδὸν γιγνόμενον ὕβρεις τε καὶ εὐνοίας τῶν ἀνθρώπων καθορᾶν. Τάχ' οὖν ἂν καὶ σοὶ τις οὗτος τῶν κρειττό-

1. Για τὰ πρόσωπα τοῦ διαλόγου βλ. τὴν «Εἰσαγωγή» κεφ. Δ' 1.

2. Ἡ συμφωνία εἶχε γίνει τὴν περασμένη μέρα, δταν τέλειωσαν τὴ συζήτηση στὸ διάλογο «Θεαίτητο» (210d) «δωθεὶν δέ, ὦ Θεόδωρε, δεῦρο πάλιν ἀπαντῶμεν».

3. Ἡ Ἑλέα εἶταν ἐλληνικὴ ἀποικία τῶν Φωκαέων στὴ δυτικὴ Κάτω Ἰταλία, στὰ νότια τοῦ κόλπου τοῦ Σαλέρνο. Γὰ ἀρείπιά της βρίσκονται κοντὰ στὸ σημερινὸ Καστελλαμάρε Ντελλαμπροῦκο. Ἐγινε περίφημη τὴν ἀρχαιότητα ἀπὸ τὴν ἐλεατικὴ φιλοσοφικὴ σχολή.

4. Ὁ Παρμενίδης γεννήθηκε στὴν Ἑλέα κατὰ τὰ 540 π.Χ. Ἔιτανε μαθητὴς τοῦ Ξενοφάνη. Ἐγραψε ἓνα φιλοσοφικὸ ποίημα («Περὶ φύσεως»). Ἐχομε μόνο ἀποσπάσματ' ἀπ' αὐτό. Εἶναι ὁ καθ'αυτοῦ ἱδρυτὴς τῆς ἐλεατικῆς σχολῆς καὶ ὁ σημαντικότετος ἐκπρόσωπός της. Ὁ Πλάτωνας εἶχε βαθιὰ ἐπηρεαστεῖ ἀπὸ τὴ φιλοσοφία του καὶ πάντα τὸν ἐσεβάστηκε.

5. Ὁ Ζήνωνας ἐπίσης ἀπὸ τὴν Ἑλέα, εἰκοσιπέντε χρόνια νεώτερος ἀπὸ τὸν Παρμενίδη, μαθητὴς καὶ φίλος του. Ἐδρασε σὰν πολιτικός καὶ φιλόσοφος. Ὁ Ἀριστοτέλης λέει, πῶς αὐτὸς βρῆκε τὴ δια-

ΣΟΦΙΣΤΗΣ

(ἢ γιὰ τὸ «ὄν», λογικός)

Τὰ πρόσωπα τοῦ διαλόγου
ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΞΕΝΟΣ ΕΛΕΑΤΗΣ, ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ 1

Ι. Πρόλογος. Ὁ Σωκράτης παρακαλεῖ τὸν Ἐλεάτη ξένο ν' ἀνακοινώσει, πῶς ὀρίζουν οἱ ἐλεατικοὶ τὸ σοφιστὴ, τὸν πολιτικὸ, τὸ φιλόσοφο.

Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΣ. Καθὼς εἶχαμε μείνει σύμφωνοι χτές², κι ἐμεῖς ἤρθαμε στήν ὥρα μας καὶ φέρνουμε μαζί μας καὶ τοῦτον ἐδῶ τὸν ξένο. Εἶν' ἀπὸ τὴν Ἐλέα³ κι ἀπὸ τῆ συντροφιά τῶν ὀπαδῶν τοῦ Παρμενίδη⁴ καὶ τοῦ Ζήνωνα⁵, σπουδαῖος φιλόσοφος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. Μήπως, ἀγαπητὲ Θεόδωρε, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβεις ἔφερες μαζί σου, ὄχι κάποιον ξένο, παρὰ κάποιο θεόν, ὅπως εἶπε κι ὁ Ὅμηρος; Θυμᾶσαι, ποῦ λέει, πῶς κι ἄλλοι θεοί, προπάντων ὁμοῦς ἔθεός τῶν ξένων συνοδεύει τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ σέβονται τὸ δίκιο, γιὰ νὰ παρατηρεῖ, «ποιοὶ ἄνθρωποι φέρνουντ' ἄνομα καὶ ποιοὶ ἔχουν δίκιους νόμους». Μὴ τάχα λοιπὸν καὶ τῶρ' αὐτός, ποῦ σ' ἀκολουθεῖ,

λεχτικὴ, ἀποδειχνοῦντας, πῶς ὅλες οἱ ἀντίθετες πρὸς τὴν παρμενιδικὴν ἀντίληψη γιὰ τὸ «ὄν» ἐκδοχῆς δὲ στέκονται στὸ λογικὸν ἔλεγχο. Περιφῆμα εἶναι τὰ τέσσαρα ἐπιχειρήματά του γιὰ τὴν ἀνυπαρξία τῆς κίνησης.

6. Ὁ Πλάτωνας ἀναθυμᾶται ἐδῶ τοὺς ὀμηρικοὺς στίχους ἀπὸ τὴν Ὀδύσσεια (P, 485).

*«Καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν εἰκότες ἄλλοδαποῖσιν
παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστροφῶσι πόληας
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες».*

(Συχνὰ οἱ ἀθάνατοι θεοὶ μ' ἀνθρώπους ξένους μοιάζουν, κι ἀλλάζουν ἀπειρες μορφές καὶ τριγυροῦν τίς χῶρες καὶ βλέπουν ὄλα τ' ἄδικα καὶ τοὺς καλοὺς τοὺς νόμους)
(Μετάφρ. Ζ. Σίδερη)

νων συνέποιτο, φάυλους ἡμᾶς ὄντας ἐν τοῖς λόγοις ἐποψόμενός τε καὶ ἐλέγξων, θεὸς ὢν τις ἐλεγκτικός.

ΘΕΟ. Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος, ὦ Σώκρατες, τοῦ ξένου, ἀλλὰ μειριώτερος τῶν περὶ τὰς ἐριδας ἐσπουδακότων. Καί μοι δοκεῖ θεὸς μὲν ἀνὴρ οὐδαμῶς εἶναι, θεῖος μὴν πάντας γὰρ | ἐγὼ τοὺς φιλοσόφους τοιούτους προσαγορεύω.

ΣΩ. Καλῶς γε, ὦ φίλε. Τοῦτο μέντοι κινδυνεύει τὸ γένος οὐ πολὺ τι ἔῃον, ὡς ἔπος εἰπεῖν, εἶναι διακρίνειν ἢ τὸ τοῦ θεοῦ πάνυ γὰρ ἄνδρες οὗτοι παντοῖοι φανταζόμενοι διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἄγνοιαν ἐπιστρωφῶσι πόληας, οἳ μὴ πλασιῶς ἀλλ' ὄντως φιλόσοφοι, καθορῶντες ὑπὸ ἕν τὸν τῶν κάτω βίον, καὶ τοῖς μὲν δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δ' ἄξιοι τοῦ παντός· καὶ τοιῶ μὲν πολιτικοὶ φαντάζονται, | τοιῶ δὲ σοφισταί, τοιῶ δ' ἐστὶν οἷς δόξαν παράσχονται ἂν ὡς παντάπασιν ἔχοντες μανικῶς. Τοῦ μὲντοι ξένου ἡμῖν ἠδέως ἂν πυνθανοίμην, εἰ φίλον αὐτῷ, τί ταῦθ' 217 οἳ περὶ τὸν ἕκαστον | τόπον ἡγοῦντο καὶ ὠνόμαζον.

ΘΕΟ. Τὰ ποῖα δὴ;

ΣΩ. Σοφιστήν, πολιτικόν, φιλόσοφον.

ΘΕΟ. Τί δὲ μάλιστα καὶ τὸ ποῖόν τι περὶ αὐτῶν διαπορηθεὶς ἐρέσθαι διενοήθης;

ΣΩ. Τόδε· πότερον ἐν πάντα ταῦτα ἐνόμιζον ἢ δύο, ἢ καὶθάπερ τὰ ὀνόματα τρία, τρία καὶ γένη διαιρούμενοι καθ' ἓν ὄνομα γένος ἑκάστῳ προσῆπιον;

ΘΕΟ. Ἄλλ' οὐδεὶς, ὡς ἐγὼμαι, φηθόνος αὐτῷ διελθεῖν αὐτά· ἢ πῶς, ὦ ξένε, λέγωμεν;

B | ΞΕΝΟΣ. Οὕτως, ὦ Θεόδωρε· φηθόνος μὲν γὰρ οὐδεὶς οὐδὲ χαλεπὸν εἰπεῖν ὅτι γε τρεῖς ἡγοῦντο· καθ' ἓκα-

7. Οἱ «πλασιῶς φιλόσοφοι» εἶναι οἱ ψευτοφιλόσοφοι, ὅσοι κάνουν τὸ φιλόσοφο χωρὶς πραγματικὰ νὰ εἶναι. Πρβλ. καὶ «Πολιτεία» (485d) «εἰ μὴ πεπλασμένως, ἀλλ' ἀληθῶς φιλόσοφός τις εἴη».

8. Τὸ «ἐπιστρωφῶσι πόληας» εἶναι κατὰ λέξην παρμένο ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (Ὀδ. Ρ, 486).

9. «Οἳ περὶ τὸν ἕκαστον τόπον», οἱ φιλόσοφοι τῆς Ἑλλάδας.

10. Σοφιστήν, πολιτικόν, φιλόσοφον. Τρία λοιπὸν εἶναι τὰ θέ-

είναι κανένας από τους μεγαλοδύναμους κι ήρθεν ἔδῳ γιὰ νὰ μᾶς ξεσκεπάσει, πῶς εἴμασθ' ἀδύνατοι στὴ συζήτηση καὶ νὰ μᾶς ξετινάξει, ὄντας αὐτὸς θεὸς τῆς κριτικῆς;

ΘΕΟ. Ὅχι, Σωκράτη, δὲν εἶναι τέτιος, ποὺ λές, ὁ τρόπος τοῦ ξένου μας. Αὐτὸς εἶναι πολὺ πιὸ συγκρατημένος ἀπὸ κείνους, ποὺ ζητᾶνε σώνει καὶ καλὰ συζήτηση καὶ φιλονικία. Ὅσο γιὰ νὰ ᾔναι θεὸς ὁ ἄντρας ἐτοῦτος, δὲ μοῦ φαίνεται καθόλου, εἶν' ὅμως σίγουρα θεϊκός. Γιατὶ ὄλους ἐγὼ τοὺς φιλόσοφους ἔτσι τοὺς ὀνομάζω.

ΣΩ. Καὶ πολὺ καλὰ κάνεις, φίλε μου. Καὶ ὅμως, γιὰ νὰ ποῦμε τὸ σωστό, δὲν εἶναι καὶ πολὺ εὐκολότερο νὰ ξεχωρίσει κανεὶς ἐτοῦτο τὸ εἶδος τοὺς ἀνθρώπους, ἀπ' ὅ,τι τὸ γένος τῶν θεῶν. Γιατὶ ἐτούτου τοῦ εἶδους οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι δὲν εἶναι πλαστοί¹, παρ' ἀληθινὰ φιλόσοφοι, παρουσιάζονται λογιῶ λογιῶ. ἐπειδὴς ὁ πολὺς κόσμος δὲ νιώθει ἀπ' αὐτά, καὶ «τριγυρνοῦν στὶς χῶρες»² κοιτάζοντας ἀπὸ ψηλὰ τὴ ζωὴ τῶν ἄλλων, ποὺ ζοῦνε χαμηλά. Κι ἄλλοι τοὺς παίρνουνε, πῶς δὲν ἀξίζουνε τίποτα, καὶ γι' ἄλλους πάλι ἀξίζουνε τὰ πάντα. Καὶ πότε φαντάζουν σὰ νὰ ᾔναι πολιτικοί, ἄλλοτε πάλι σὰ σοφιστὲς καὶ κάποτε σὲ μερικὰς φαίνονται σὰν ὀλότελα τρελλοί. Γι' αὐτὸ μὲ μεγάλην εὐχαρίστηση θὰ ᾔθελα νὰ μάθω ἀπὸ τὸν ξένο μας, ἂν θὰ ᾔχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς πεῖ, τί ἰδέα εἶχαν ἐκεῖνοι ᾔκει κάτω³ γιὰ ὅλ' αὐτὰ τὰ εἶδη τῶν ἀνθρώπων καὶ πῶς τὰ ὀνομάζανε.

ΘΕΟ. Ποιὰ εἶδη, καλέ;

ΣΩ. Νά, τὸ σοφιστὴ, τὸν πολιτικὸ, τὸ φιλόσοφο¹⁰.

ΘΕΟ. Καὶ τί ᾔναι κείνο δά, ποὺ προπάντων σοῦ γέννησεν ἀπορία καὶ στοχάστηκες νὰ τὸ ρωτήσεις;

ΣΩ. Ἐτοῦτο ᾔδῳ. Ἄραγεσ ὅλ' αὐτὰ τὰ νόμιζαν ἓνα πρᾶμα ἢ δύο; Ἡ καθὼς εἶναι τρία τὰ ὀνόματα, διαιρούσανε καὶ τὰ γένη σὲ τρία καὶ σὲ κάθε γένος ἔβαζαν κι ἀπὸ ἓνα ὄνομα;

ΘΕΟ. Μὰ μοῦ φαίνεται, πῶς δὲ θὰ ᾔχε καμιὰν ἀντίρρηση νὰ μᾶς τὰ ξηγήσει ὅλ' αὐτά. Δὲ λέω καλὰ, ξένε;

ΕΕΝΟΣ. Πολὺ καλὰ λές, Θεόδωρε. Οὔτε καμιὰν ἀντίρρηση ἔχω, οὔτε καμιὰ δυσκολία νὰ σᾶς πῶ, πῶς τὰ λογάρια-

ματὰ τῆς ἐρευνας. Ἡ ἀναζήτηση γιὰ τὴν ὑπόσταση τοῦ σοφιστῆ, τοῦ πολιτικοῦ, τοῦ φιλόσοφου. Τὸ πρῶτο θέμα τὸ διερευνᾷ ὁ διάλογος «Σοφιστής», τὸ δεύτερο ὁ «Πολιτικός», τὸ τρίτο ἐπρόκειταν νὰ τὸ ἐξετάσει ὁ διάλογος «Φιλόσοφος», ποὺ δὲν τὸν ἔγραψε ποτὲ ὁ Πλάτωνας. Πρβλ. καὶ Εἰσαγωγή κεφ. Γ'.

στον μὴν διορίσασθαι σαφῶς, τί ποτ' ἔστιν, οὐ μικρὸν οὐδὲ ῥάδιον ἔργον.

ΘΛΟ. Καὶ μὲν δὴ κατὰ τύχην γε, ὦ Σώκρατες, λόγων ἐπελάβου παραπλησίων ὧν καὶ πρὶν ἡμᾶς δεῦρ' ἐλθεῖν διερωτῶντες αὐτὸν ἐτυγχάνομεν· ὁ δὲ ταῦτά, ἅπερ πρὸς σὲ νῦν, καὶ τότε ἐσκήπτετο πρὸς ἡμᾶς· ἐπεὶ διακηκοέναι γέ φησιν ἱκανῶς καὶ οὐκ ἀμνημονεῖν.

С II. ΣΩ. | Μὴ τοίνυν, ὦ ξένε, ἡμῶν τήν γε πρώτην αἰτησάντων χάριν ἀπαρηθεις γένη, τοσοῦνδε δ' ἡμῖν φράζε· πότερον εἰώθας ἥδιον αὐτὸς ἐπὶ σαντιοῦ μακροῦ λόγῳ διεξιέναι λέγων τοῦτο, ὃ ἂν ἐνδείξασθαι τῷ βουλευθῆς, ἢ δι' ἐρωτήσεων, οἷόν ποτε καὶ Παρμενίδῃ χρωμένῳ καὶ διεξιόντι λόγους παγκάλους παρεγνόμην ἐγὼ νέος ὢν, ἐκείνου μάλα δὴ τότε ὄντος πρεσβύτου;

DE. Τῷ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἀλύπως τε καὶ εὐηθέως προσ-
D διαλεγόμενῳ ῥᾶον οὕτω, τὸ | πρὸς ἄλλον· εἰ δὲ μή, τὸ καθ' αὐτόν.

ΣΩ. Ἐξέστι τοίνυν τῶν παρόντων ὃν ἂν βουλευθῆς ἐκλέξασθαι· πάντες γὰρ ὑπακούσονται σοὶ πρόφως· συμβούλω μὴν ἐμοὶ χρώμενος τῶν νέων τινὰ αἰρήσει, Θεαίτητον τόνδε, ἢ καὶ τῶν ἄλλων εἴ τις σοὶ κατὰ νοῦν.

DE. ὦ Σώκρατες, αἰδώς τις μ' ἔχει τὸ νῦν προῶτον συγγενόμενον ὑμῖν μὴ κατὰ μικρὸν ἔπος πρὸς ἔπος ποιεῖσθαι τὴν συνουσίαν, ἀλλ' ἐκτείναντα ἀπομηκύνειν λόγον

11. Ὁ Πλάτωνας καὶ στὸν «Παρμενίδῃ» (135d) καὶ στὸ «Θεαίτητο» (147c/d) συνηθίζει νὰ παρουσιάζει τὴ συζήτηση σὰ συνέχεια ἀπὸ ἔρευνας, ποὺ ἔκαμαν πρὶν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς συνομιλητὰς μόνοι τους. Εἶν' ἕνας τρόπος, ποὺ ἀναπαρασταίνει τὸ τί γινότανε μέσα στὴν Ἀκαδημία.

12. «Ταῦτά... ἐσκήπτετο». Οἱ κώδικες ἔχουν «ταῦτα», ὁ Heindorf διόρθωσε «ταῦτά». Καὶ στὶς δύο γραφές ἀνταποκρίνεται ἡ μετάφρασή μας «τις ἴδιες ἐπιφύλαξεις».

13. Ἔτσι παρουσιάζεται ὁ ξένος προετοιμασμένος γιὰ τὴ συζήτηση καὶ ἔγκυρος ἀντιπρόσωπος τῆς ἐλεατικῆς θεωρίας.

14. Ἐννοεῖ ἐδῶ τὴ σκηνοθετημένη συνάντηση τοῦ Σωκράτη σὲ πολὺ νεαρὴν ἡλικία μὲ τὸν Παρμενίδῃ καὶ τὸ Ζήνωνα, ποὺ ἤρθανε

ζαν για τρία. "Όσον όμως για να ξεδιαλύνει κανείς καθαρά και χωριστά, τί 'ναι τὸ καθένα, τοῦτο δὲν εἶν' οὔτε μικρή, οὔτ' εὐκόλη δουλειά.

ΘΕΟ. Ἴσα ἴσα δά, πού ἔτυχε, Σωκράτη, νὰ τότε ρωτήσεις πράματα παρόμοια μὲ κείνα, πού τότε ρωτούσαμε καὶ μεῖς, πρὶν νὰ ῥθουμ' ἐδῶ ¹¹. Καὶ νὰ ἴδεις, πού ἔκανε καὶ σ' ἐμᾶς τίς ἴδιες ¹² ἐπιφύλαξεις, πού κάνει καὶ τώρα σὲ σένα. Κι όμως για ὅλ' αὐτὰ λέει, πὼς ἔχει ἀκούσει ἀρκετὰ μαθήματα καὶ δὲν τὰ ἔχει λησμονημένα. ¹³

II. Ἡ συζήτηση θὰ γίνει μ' ἐρωταπόκριση καὶ μὲ συνομιλητὴ τὸ Θεαίτητο.

ΣΩ. Λοιπὸν, ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, μὴ μᾶς ἀρνηθεῖς. Ξένε μου, τὴν πρώτη δὰ χάρη πού σοῦ ζητήσαμε, μόνο πές μας ; τί προτιμᾶς καλύτερα, νὰ μιλάς συνέχεια μόνος σου καὶ νὰ ἐξετάζεις σ' ἓνα μακρὸ λόγο τὸ θέμα, πού θέλεις νὰ ἐξηγήσεις σὲ κάποιον ἢ προτιμᾶς νὰ συζητεῖς μ' ἐρωταπόκρισεις, ὅπως κι ἐγὼ ἄκουσα κάποιτ' ὁ ἴδιος τὸν Παρμενίδη ¹⁴ νὰ μιλάει καὶ νὰ κάνει ὠραιότατες συζητήσεις, ὅταν εἶμουνα νέος, ἐνῶ ἐκεῖνος εἶτανε τότες πολὺ γέρος ;

ΕΕ. Ἐάν ἔχει κανείς, Σωκράτη, ἀπέναντί του ἓνα συζητητὴν εὐχάριστο καὶ καλόβολο, εὐκολότερο εἶν' ἔτσι, νὰ συζητάει μ' ἄλλον. Εἶδεμὴ καλύτερα εἶναι νὰ μιλάει κανείς συνέχεια μόνος του.

ΣΩ. Μπορεῖς λοιπὸν νὰ διαλέξεις ὅποιον θέλεις ἀπὸ τούτους ἐδῶ για συζητητὴ. Γιατί ὅλοι θὰ συζητήσουνε μαζί σου μὲ ἡρεμία. Κι ἂν θέλεις τὴ συμβουλή μου, νὰ διαλέξεις κάποιον ἀπὸ τοὺς νέους. Νά, τὸ Θεαίτητο λογουχάρη ἢ καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους κανέναν, ὅποιον προτιμᾶς.

ΕΕ. ὦ Σωκράτη, νιώθω κάποια ντροπὴ για πρώτη φορά, πού βρέθηκα στὴ συντροφιά σας. νὰ μὴ συζητήσω μαζί σας μὲ σύντομες ἐρωταπόκρισεις, παρὰ νὰ τραβήξω ἓνα

τάχα στὴν Ἀθήνα μαζί στὰ Μεγάλα Παναθήναια κατὰ τὸ 450 π.Χ. Καὶ τότες ἐγίνε ἡ συζήτηση, πού μᾶς ἐκθέτει ὁ διάλογος «Παρμενίδης». Ὁ Πλάτωνας λέει ἐκεῖ, πὼς ὁ Παρμενίδης εἶτανε τότες ἐξηνηταπέντε χρονῶ καὶ ὁ Ζήνωνας κάπου σαράντα καὶ ὁ Σωκράτης «σφόδρα νέος». Οἱ χρονολογικὲς αὐτὲς ἀνδείξεις δὲ συμβιβάζονται μὲ τίς ἄλλες πληροφορίες, πού ἔχουμε για τὸν Παρμενίδη καὶ τὸ Ζήωνα. Γι' αὐτὸ ἡ συνάντηση αὐτὴ θεωρεῖται πλατωνικὸ πλάσμα. Ἐκεῖνο όμως, πού βγαίνει ἀσφαλῆστατα ἀπὸ τοῦτο δῶ τὸ χωρίο, εἶναι, πὼς ὁ «Παρμενίδης» γράφτηκε πρὶν ἀπὸ τὸ «Σοφιστὴ».

Ε συχνὸν κατ' ἑμαυτὸν, εἴτε καὶ | πρὸς ἕτερον, οἷον ἐπίδει-
 ξιν ποιούμενον· τῷ γὰρ ὄντι τὸ νῦν ῥηθὲν οὐχ ὅσον ὧδε
 ἐρωτηθὲν ἐλπίζειεν ἂν αὐτὸ εἶναι τις, ἀλλὰ τυγχάνει λόγου
 παμμήκους ὄν. Τὸ δὲ αὖ σοὶ μὴ χαρίζεσθαι καὶ τοῖσδε, ἄλ-
 λως τε καὶ σοῦ λέξαντος ὡς εἶπες, ἄξενόν τι καταφαίνεται
 218 μοι καὶ ἄγριον. Ἐπεὶ Θεαίτητόν γε τὸν | προσδιαλεγόμε-
 νον εἶναι δέχομαι παντάπασιν ἐξ ὧν αὐτός τε πρότερον διεί-
 λεγμαι καὶ οὐ τὰ νῦν μοι διακελεύει.

ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ. Δρᾶ τολύνην, ὧ ξένη, οὕτω καὶ καθά-
 περ εἶπε Σωκράτης πᾶσι κεχαρισμένος ἔσει.

ΕΕ. Κινδυνεύει πρὸς μὲν ταῦτα οὐδὲν εἶναι λεκτέον εἶναι,
 Θεαίτητε· πρὸς δὲ σὲ ἤδη τὸ μετὰ τοῦτο, ὡς ἔοικε, γίγνοιτο
 ἂν ὁ λόγος. Ἄν δ' ἄρα τι τῷ μήκει πονῶν ἄχθῃ, μὴ ἴμε
 αἰτιᾶσθαι τούτων, ἀλλὰ τούσδε τοὺς σοὺς ἐταίρους.

13 **ΘΕΑΙ.** Ἄλλ' οἶμαι μὲν δὴ νῦν | οὕτως οὐκ ἄπερεῖν·
 ἂν δ' ἄρα τι τοιοῦτον γίγνηται. καὶ τόνδε παραληφόμεθα
 Σωκράτη, τὸν Σωκράτους μὲν ὁμώνυμον, ἐμὸν δὲ ἡλικιώ-
 την καὶ συγγυμναστήν, ᾧ συνδιαπονεῖν μετ' ἐμοῦ τὰ πολ-
 λά οὐκ ἄηδες.

III. **ΕΕ.** Εὖ λέγεις, καὶ ταῦτα μὲν ἰδίᾳ βουλεύσει προΐ-
 όντος τοῦ λόγου· κοινῇ δὲ μετ' ἐμοῦ σοὶ συσκεπτέον ἀρχο-
 μένω πρώτον, ὡς ἐμοὶ φαίνεται. νῦν ἀπὸ τοῦ σοφιστοῦ,
 ζητοῦντι καὶ ἐμφανίζοντι λόγῳ τί ποτ' ἔστι. Νῦν γὰρ δὴ
 C οὐ | καὶ γὰρ τούτου περὶ τοῦνομα μόνον ἔχομεν κοινῇ· τὸ δὲ
 ἔργον, ἐφ' ᾧ καλοῦμεν, ἐκάτερος τάχ' ἂν ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν
 αὐτοῖς ἔχοιμεν· δεῖ δὲ αἰεὶ παντός περὶ τὸ πράγμα αὐτὸ

15. Δρᾶ τολύνην. Οἱ κώδικες ἔχουν «Ἄρα» καὶ ἐρωτηματικὸ στὸ τέλος. Δεχτήκαμε τὴ διόρθωση τοῦ Βαδham «Δρᾶ» χωρὶς ἐρωτηματικὸ, ὅπως τὴ δέχεται καὶ ὁ Diés.

16. Ὁ Σωκράτης ὁ νεώτερος, συνομηλικὸς τοῦ Θεαίτητου, παρουσιάζεται γιὰ πρώτη φορά στὸ «Θεαίτητο» (147d) νὰ καταγίνεται μαζί του σὲ μαθηματικὲς ἐρευνες. Μένει πρόσωπο βουδὸ καὶ στὸ «Θεαίτητο» καὶ στὸ «Σοφιστή», γιὰ νὰ γίνῃ στὸν «Πολιτικὸ» ὁ κύριος συζητητὴς μαζί μὲ τὸν Ἐλεάτη ξένο. Ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ χω-

μακρὺ λόγο μονολογώντας ἢ καὶ μιλώντας σ' ἓναν ἀπὸ σᾶς, σὰ νὰ σᾶς κάμω ρητορικὴν ἐπίδειξη. Ἄληθινὰ τὸ ζήτημα, ποὺ καταπιαστήκαμε, δὲν εἶναι τόσο ἀπλό, ὅσο θὰ μπορούσε νὰ ἐλπίζει κανεὶς ἀπὸ τὴν ἐρωτησοῦλα, ποὺ μοῦ κάμες, παρὰ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ μακρότατην ἐξέταση. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ πάλι νὰ μὴν κάνω τὴ χάρη καὶ σὲ σένα καὶ σὲ τούτους ἐδῶ τοὺς φίλους, ὕστερα μάλιστα ἀπὸ τὸν τρόπο, ποὺ μοῦ μίλησες, μοῦ φαίνεται μεγάλη χωριατιά καὶ προστυχιά. Δέχομαι λοιπὸν πολὺ εὐχαρίστως νὰ ἴναι συνομιλητὴς μου ὁ Θεαίτητος, κρίνοντας κι ἀπὸ τὶς συνομιλίες, ποὺ ἔχω κάμει ὁ ἴδιος πρωτύτερα μαζί του κι ἀπὸ τὴ δική σου τὴν τωρινή προτροπή.

ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ. Κάνε ¹⁶ λοιπὸν ἔτσι, ξένε, καὶ θὰ μᾶς εὐχαριστήσεις ὅλους, καθὼς εἶπε κι ὁ Σωκράτης.

ΕΞ. Ἀπάνω σ' αὐτὸ δὲ χρειάζονται ἄλλα λόγια, Θεαίτητε. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα θὰ ἔχω νὰ συζητήσω μὲ σένα, καθὼς φαίνεται. Ἄν ὅμως κουραστεῖς λιγάκι ἀπὸ τὸ μακρὸς τῆς προσπάθειας, νὰ μὴν τὰ βάλεις μὲ μένα, παρὰ μὲ τούτους ἐδῶ τοὺς συντρόφους σου.

ΘΕΑΙ. Ἔχω τὴ γνώμη, πῶς δὲ θὰ κουραστῶ τόσο εὐκολα. Ἄν ὅμως γίνεи κάτι τέτιο, θὰ παραλάβουμε καὶ τοῦτον ἐδῶ τὸ Σωκράτη ¹⁷, ποὺ εἶναι συνονόματος τοῦ Σωκράτη, μὰ εἶναι συνομήλικός μου καὶ γυμνάζεται μαζί μου κι ἔτσι δὲν εἶν' ἀσυνήθιστος νὰ κοπιᾶζει πολὺ συχνὰ κοντὰ μου.

III. Θ' ἀναζητηθεῖ ὁρισμὸς τοῦ σοφιστῆ μὲ τὴ διχοτομικὴ μέθοδο. Γιὰ προάσκησιν χρησιμεύει ὁ ὁρισμὸς τοῦ ψαρᾶ.

ΕΞ. Καλὰ λές. Αὐτὸ, ἄλλως τε, θὰ τὸ κρίνεις ἐσὺ ὁ ἴδιος, ὅταν προχωρήσ' ἢ συζητήσῃ. Τώρα ὅμως πρέπει μαζί μου νὰ καταπιαστεῖς μὲ τὴν ἐρευνα κἀνοντας ἀρχὴ πρῶτα πρῶτα, καθὼς μοῦ φαίνεται, ἀπὸ τὸ σοφιστῆ κι ἐξετάζοντας καὶ προσπαθώντας νὰ εἴρῃσεις καθαρά, τί νὰ εἶν' ἄραγε ὁ σοφιστῆς. Γιατι ὡς ἐτούτῃ τῇ στιγμῇ ἐσὺ κι ἐγὼ μόνο τὴν ὀνομασία ἔχουμε κοινή. Ὡς πρὸς τὸ πράμα ὅμως, ποὺ ὀνομάζουμε μ' αὐτὴ τὴ λέξη, ἴσως ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς δύο μᾶς ἔχει δική του ἀντίληψη. Ἐνῶ τὸ σωστὸ εἶναι πάντα γιὰ κάθε τι νὰ συμφωνᾶμε περισσότερο γιὰ τὸ περιεχόμενον, δέ-

ρῖο τοῦ «Πολιτικοῦ» (258a) ἐπρόκειταν νὰ εἶναι μαζί μὲ τὸ Σωκράτη κύριο πρόσωπο τῆς συζήτησης καὶ στὸ «Φιλόσοφο». «Ἐμοὶ μὲν οὖν εἰς αὐθις, σοὶ δὲ νῦν ἀποκριθέσθω».

μᾶλλον διὰ λόγων ἢ τοῦνομα μόνον συνομολογήσασθαι χω-
 ρίς λόγου. Τὸ δὲ φῦλον, ὃ νῦν ἐπινοοῦμεν ζητεῖν, οὐ πάν-
 των ῥᾶσιον συλλαβεῖν τί ποτ' ἔστιν, ὃ σοφιστής· ὅσα δ' αὖ
 τῶν μεγάλων δεῖ διαπονεῖσθαι καλῶς, περὶ τῶν τοιούτων
 D δέδοκται πᾶσι καὶ πάσαι τὸ πρότερον ἐν μικροῖς | καὶ
 ῥᾶσιον αὐτὰ δεῖν μελετᾶν, πρὶν ἐν αὐτοῖς τοῖς μεγίστοις.
 Νῦν οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἔγωγε καὶ νῶν οὕτω συμβουλεύω,
 χαλεπὸν καὶ δυσθήρευτον ἡγησαμένοις εἶναι τὸ τοῦ σοφι-
 στοῦ γένος πρότερον ἐν ἄλλῳ ῥᾶσιον τὴν μέθοδον αὐτοῦ προ-
 μελετᾶν, εἰ μὴ σύ ποῦθεν εὐπεισιτέραν ἔχεις εἰπεῖν ἄλλην
 ὁδόν.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' οὐκ ἔχω.

ΕΕ. Βούλει δῆτα περὶ τινος τῶν φάσεων μειόντιες πει-
 ραθῶμεν παρίδειγμα αὐτὸ θέσθαι τοῦ μείζονος ;

ΘΕΑΙ. | Ναί.

ΕΕ. Τί δῆτα προταξαίμεθ' ἂν εἰγνωστον μὲν καὶ σμι-
 κρόν, λόγον δὲ μηδενὸς ἐλάττονα ἔχον τῶν μείζονων ; Οἶον
 ἀσπαλιευτής· ἄρ' οὐ πᾶσι γε γνώριμον καὶ σπουδῆς οὐ
 πάνυ τι πολλῆς τινος ἐπάξιον ;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

219 ΕΕ. Μέθοδον μὴν αὐτὸν | ἐλπίζω καὶ λόγον οὐκ ἀνεπι-
 τήδειον ἡμῖν ἔχειν πρὸς ὃ βουλόμεθα.

ΘΕΑΙ. Καλῶς ἂν ἔχοι.

IV. ΕΕ. Φέρε δῆ, τῆδε ἀρχώμεθα αὐτοῦ. Καί μοι
 λέγε· πρότερον ὡς τεχνίτην αὐτὸν ἢ τινα ἄτεχνον, ἄλλην δὲ
 δύναμιν ἔχοντα θήσοντα ;

ΘΕΑΙ. Ἦκιστά γε ἄτεχνον.

ΕΕ. Ἄλλὰ μὴν τῶν γε τεχνῶν πασῶν σχεδὸν εἶδη δύο.

17. Με τοῦτα τὰ λόγια εἰσάγει ἰδῶ ὁ Πλάτωνας τὴ σωστὴ μεθο-
 δικὴ ἀρχή, νὰ διερευνᾶμε ἓνα εὐκολότερο θέμα μὲ μιᾶ μέθοδο γιὰ νὰ
 συνηθίσουμε τὴν ἐφαρμογὴ τῆς καὶ στὰ δυσκολότερα. Τὴ μεταχειρί-
 στηκε καὶ στὸ «Μένωνα» (75a), ὅπου γίνεται πρῶτα ἡ διερεύνηση,
 γιὰ τὸ τί εἶναι «σχῆμα», γιὰ νὰ ἐφαρμοστεῖ ἡ ἴδια μέθοδος γιὰ τὸν
 ὀρισμὸ τῆς «ἀρετῆς».

γοντας τὸ λογικὸ τοῦ ὀρισμοῦ, παρὰ νὰ ῥάμαστε σύμφωνοι μόνο γιὰ τ' ὄνομα χωρὶς νὰ ὀρίζουμε τὴν οὐσία. Αὐτὸ μάλιστα τὸ εἶδος τῶν ἀνθρώπων, ποῦ σκοπεύουμε τώρα νὰ ἐρευνήσουμε, δηλαδή ὁ σοφιστής, δὲν εἶναι καθόλου εὐκολο νὰ συλλάβουμε, τί εἶναι. "Ὅταν λοιπὸν πρόκειται νὰ βγάλει πέρα κανεὶς ἔργα μεγάλα, ἐπικρατεῖ ἀπ' ἀνέκαθε σ' ὄλους ἢ γνώμη γιὰ τοῦτα τὰ πράγματα, πῶς εἶναι ἀνάγκη νὰ σπουδάζει πρωτύτερα κανεὶς ἀπάνω σὲ μικρὰ κι εὐκολότερα, πρὶν νὰ καταπιαστεῖ τὰ πολὺ μεγάλα". Γι' αὐτὸ λοιπὸν κι ἐγὼ τώρα, Θεσίτητε, δίνω στὸν ἑαυτὸ μας ἐτούτη τὴ συμβουλή. Κρίνοντας πῶς εἶναι βαρὺ καὶ δύσκολο ἔργο νὰ ξεδιαλύνουμε τὸ γένος τοῦ σοφιστῆ νὰ μελετήσουμε πρωτύτερα τὴ μέθοδο, ποῦ θ' ἀκολουθήσουμε, σ' ἓν' ἄλλο θέμα εὐκολότερο, ἔχτος ἂν ἐσὺ ἔχεις νὰ πείς κανέναν ἄλλο πιδὲ εὐκολο δρόμο.

ΘΕΑΙ. Μὰ δὲν ἔχω.

ΕΕ. Θέλεις λοιπὸν νὰ ἐξετάσουμε κάποιο μικρὸ ζητηματάκι καὶ νὰ δοκιμάσουμε νὰ τὸ βάλουμε γιὰ παράδειγμα στὸ μεγαλύτερο ;

ΘΕΑΙ. Ναι, ναι !

ΕΕ. Τί θὰ μπορούσαμε λοιπὸν νὰ καταπιαστοῦμε πρῶτα, ποῦ νὰ ῥναι μικρὸ κι εὐκολογνώριστο, νὰ ῥχει ὅμως κι αὐτὸ λογικὸν ὀρισμὸν ὄχι λιγότερο δύσκολο ἀπὸ κάθε μεγαλύτερο ; "Ἄς πάρουμε λογουχάρη τὸν ψαρὰ μὲ τ' ἀγκίστρι. Δὲν εἶναι πρᾶμα, ποῦ ὄλοι τὸ ξέρουν καὶ ποῦ δὲ χρειάζεται μεγάλη σπουδὴ γιὰ νὰ τὸ μελετήσῃ κανεὶς ;

ΘΕΑΙ. "Ἔτσ' εἶναι

ΕΕ. Κι ὅμως ἐλπίζω, πῶς κι αὐτὸς χρειάζεται μέθοδο γιὰ νὰ ὀριστεῖ καὶ λογικὴν ἐργασία ὄχι ἀκατάλληλη καὶ γιὰ κείνο, ποῦ ἐμεῖς θέλουμε νὰ μελετήσουμε.

ΘΕΑΙ. "Ἐ ! Πολὺ λαμπρὰ τότε.

IV. Διαίρεση τῶν τεχνῶν σὲ παραγωγικὲς καὶ ἀποχτητικὲς.

ΕΕ. Ἐμπρὸς λοιπὸν ἄς ἀρχίσουμε νὰ τὸν ἐξετάζουμε ἀπὸ τοῦτο δῶ τὸ σημεῖο. Γιὰ πές μου, σὲ παρακαλῶ : Θὰ τὸν πάρουμε τὸν ψαρὰ γιὰ τεχνίτη ἢ γι' ἄτεχνο, ποῦ ἔχει κάποια ἄλλη ἐπιδεξιότητα ;

ΘΕΑΙ. Σίγουρα δὲ μπορούμε νὰ τὸν πάρουμε γι' ἄτεχνο.

ΕΕ. Ὅλες ὅμως ἀπάνω κάτω οἱ τέχνες ἀνάγονται σὲ δυὸ εἶδη¹⁸.

18. Ἀπὸ τὸ σημεῖο τοῦτο ἀρχίζει νὰ ἐφαρμόζεται ἡ διχοτομικὴ διαίρεση στὴν ἐννοια τῆς τέχνης. Εἶναι ἡ νέα μεθοδικὴ ἀρχή, ποῦ

ΘΕΑΙ. Πῶς;

Β ΕΕ. Γεωργία μὲν καὶ ὄση περὶ τὸ θνητὸν πᾶν σῶμα
θεραπεία, τό τε αὖ περὶ τὸ ξύνθετον καὶ πλαστὸν, ὃ δὴ
σκεῦος | ὠνομάκαμεν, ἢ τε μιμητική, ξύμπαντα ταῦτα δι-
καιότατα ἐνὶ προσαγορεύοιτ' ἂν ὀνόματι.

ΘΕΑΙ. Πῶς καὶ τίτι;

ΕΕ. Πᾶν ὅπερ ἂν μὴ πρότερόν τις ὄν ὕστερον εἰς οὐσίαν
ἄγη, τὸν μὲν ἄγοντα ποιεῖν, τὸ δὲ ἀγόμενον ποιεῖσθαι
πού φαμεν.

ΘΕΑΙ. Ὅρθῶς.

ΕΕ. Τὰ δὲ γε νῦν δὴ ἂ διήλθομεν ἅπαντα εἶχεν εἰς
τοῦτο τὴν αὐτῶν δύναμιν.

ΘΕΑΙ. Εἶχε γὰρ οὖν.

ΕΕ. Ποιητικὴν τοίνυν αὐτὰ συγκεφαλαιωσάμενοι προσ-
είπωμεν.

ΘΕΑΙ. | Ἔστι.

ΕΕ. Τὸ δὲ μαθηματικὸν αὖ μετὰ τοῦτο εἶδος ὄλον καὶ
τὸ τῆς γνωρίσεως τό τε χρηματιστικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν
καὶ θηρευτικόν, ἐπειδὴ δημιουργεῖ μὲν οὐδὲν τούτων, τὰ
δὲ ὄντα καὶ γεγονότα τὰ μὲν χειροῦται λόγοις καὶ πράξεσι,
τὰ δὲ τοῖς χειρουμένοις οὐκ ἐπιτρέπει, μάλιστα' ἂν που διὰ
ταῦτα ξυνάπαντα τὰ μέρη τέχνη τις κτητικὴ λεχθεῖσα ἂν
διαπρέψειεν.

ΘΕΑΙ. Ναί· πρόποι γὰρ ἂν.

Δ V. ΕΕ. Κτητικῆς δὴ καὶ ποιητικῆς ξυμπασῶν | οὐσῶν
τῶν τεχνῶν ἐν ποτέρῳ τὴν ἀσπαλιευτικὴν, ὧ θεαίτητε,
τιθῶμεν;

ΘΕΑΙ. Ἐν κτητικῇ που δῆλον.

ΕΕ. Κτητικῆς δὴ ἄρ' οὐ δύο εἶδη; Τὸ μὲν ἐκόντων
πρὸς ἐκόντας μεταβλητικὸν ὄν διὰ τε δωρεῶν καὶ μισθώ-

εἰσάγει ἐδῶ ὁ Πλάτωνας σὰ μέρος οὐσιαστικὸ τῆς διαλεκτικῆς. Εἶναι
ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ ξεχωρίζουμε τὰ «εἶδη» καὶ νὰ ὀρίζουμε
κεῖνο, ποῦ ζητᾶμε.

19. Πρὸβλ. «Συμπόσιο» (205b/c) «ἢ γάρ τοι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς

ΘΕΑΙ. Πῶς :

ΞΕ. Νά ! Ἡ γεωργία λογουχάρη καὶ κάθε τέχνη γενικά, ποὺ συντηρεῖ τὸ θνητὸ σῶμα, καὶ καὶ ἡ ἐνέργεια, ποὺ καταγίνεται μὲ τὰ συναρμολογημένα καὶ φτιαχτὰ πράματα, ποὺ τὰ ὀνομάζουμε σκεύη, καὶ κάθε τέχνη, ποὺ φτιάχνει ὁμοιώματα, ὅλ' αὐτὰ μαζί θὰ εἴτανε πολὺ σωστὸ νὰ πάρουν ἕνα ὄνομα.

ΘΕΑΙ. Πῶς δηλαδή καὶ ποῖο ὄνομα :

ΞΕ. Κάθε πράμα, ποὺ πρωτίτερα δὲν εἴτανε καὶ τὸ φέρνει κανεὶς ἐπειτα στήν ὑπαρξή, λέμε, νομίζω, πῶς ἐκεῖνος ποὺ τὸ φέρνει, τὸ παράγει καὶ κείνο ποὺ φέρνεται, πῶς παράγεται.

ΘΕΑΙ. Σωστά.

ΞΕ. Οἱ ἐνέργειες λοιπόν, ποὺ ἐξετάσαμε τώρα δά, ὅλες εἶχαν ἐτούτη τὴ δύναμη.

ΘΕΑΙ. Βέβαια καὶ τὴν εἶχαν.

ΞΕ. "Ὑ λοιπόν ! ὅλ' αὐτὰ ἄς τὰ ὀνομάσουμε μὲ μιὰ λέξη τέχνη παραγωγική".

ΘΕΑΙ. Τὸ δέχομαι.

ΞΕ. "Ὑστερ' ἀπ' αὐτὰ ἔρχονται οἱ τέχνες τῆς μάθησης καὶ τῆς γνώσης καὶ τῆς δοσοληψίας καὶ οἱ ἀγωνιστικές καὶ οἱ κυνηγετικές. Ἀπ' αὐτὲς καμιά δὲ δημιουργεῖ τίποτα, παρὰ μόνο παίρνουνε στήν κυριαρχία τους μὲ λόγια καὶ μ' ἔργα, πράματα, ποὺ βρίσκονται κι εἰν' ἔτοιμα, ἢ δὲν ἐπιτρέπουν νὰ τὰ κρατοῦν ἄλλοι στήν κυριαρχία τους. Γιὰ τοῦτο λοιπόν θὰ ταίριαζε πολὺ καλὰ νὰ ὀνομαστοῦν ὅλες αὐτὲς οἱ ἐνέργειες μαζί τέχνη ἀποχτητική.

ΘΕΑΙ. Ναί, ἔτσι θὰ ταίριαζε.

V. Ἡ διαίρεση τῶν τεχνῶν φτάνει ὡς τὴν ἀγκιστρωτική.

ΞΕ. Ἀφοῦ λοιπόν κάθε τέχνη εἶναι ἢ ἀποχτητική ἢ παραγωγική, σὲ ποῖο ἀπὸ τὰ δυὸ εἶδη θὰ κατατάξουμε τὴν φαρική μὲ τ' ἀγκίστρι, Θεαίτητε :

ΘΕΑΙ. Εἶναι φανερό, νομίζω, στήν ἀποχτητική.

ΞΕ. Καὶ ἡ ἀποχτητική δὲ χωρίζετ' ἄραγε σὲ δυὸ εἶδη ; Τὸ ἕνα τῆς θεληματικῆς συναλλαγῆς μὲ δωρεές, νοικιάσματα, ἀγοραπωλησίες. Καὶ τὰ ὑπόλοιπα, ὅπου κα-

τὸ ὄν ἰόντι ὀφροῦν αἰτία πᾶσά ἐστι ποιήσις, ὥστε καὶ αἱ ὑπὸ πάσαις ταῖς τέχναις ἐργασίαι ποιήσις εἰσὶ καὶ οἱ τούτων δημιουργοὶ πάντες ποιηταί».

σεων και ἀγοράσεων, τὸ δὲ λοιπὸν ἢ κατ' ἔργα ἢ κατὰ λόγους χειρούμενον ξύμπαν χειρωτικὸν ἂν εἴη;

ΘΕΑΙ. Φαίνεται γοῦν ἐκ τῶν εἰρημένων.

ΕΕ. Τί δέ; Τὴν χειρωτικὴν ἄρ' οὐ διχῆ τμητέον;

ΘΕΑΙ. Πῆ;

ΕΕ. Τὸ μὲν ἀναφανδὸν ὄλον ἀγωνιστικὸν θέντας, τὸ δὲ
Ε κρυφαῖον | αὐτῆς πᾶν θηρευτικόν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΕΕ. Τὴν δέ γε μὴν θηρευτικὴν ἄλογον τὸ μὴ οὐ τέμνειν διχῆ.

ΘΕΑΙ. Λέγε ὅπη.

ΕΕ. Τὸ μὲν ἀψύχου γένους διελομένους, τὸ δ' ἐμψύχου.

ΘΕΑΙ. Τί μὴν; Εἶπερ ἔστον γε ἄμφω.

220 ΕΕ. Πῶς δὲ οὐκ ἔστον; Καὶ δεῖ γε ἡμᾶς | τὸ μὲν τῶν ἀψύχων, ἀνώνυμον ὄν πλὴν κατ' ἕνια τῆς κολυμβητικῆς ἅττα μέρη καὶ τοιαῦτ' ἄλλα βραχέα, χαίρειν ἔᾶσαι, τὸ δέ, τῶν ἐμψύχων ζώων οὔσαν θήραν, προσειπεῖν ζωοθηρικὴν.

ΘΕΑΙ. Ἔσιω

ΕΕ. Ζωοθηρικῆς δὲ ἄρ' οὐ διπλοῦν εἶδος ἂν λέγοιτο ἐν δίκη, τὸ μὲν πεζοῦ γένους, πολλοῖς εἶδεσι καὶ ὄνομασι διηρημένον, πεζοθηρικόν, τὸ δ' ἕτερον νευστικοῦ ζώου πᾶν ἐνυγροθηρικόν;

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

Β ΕΕ. Νευστικοῦ μὴν τὸ μὲν πιηνὸν | φύλον ὀρῶμεν, τὸ δὲ ἐνυδρον;

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὐ;

ΕΕ. Καὶ τοῦ πιηνοῦ μὴν γένους πᾶσα ἡμῖν ἢ θήρα λέγεταιί ποῦ τις ὀρνιθευτικὴ.

ΘΕΑΙ. Λέγεται γὰρ οὐν.

ΕΕ. Τοῦ δὲ ἐνύδρου σχεδὸν τὸ σύνολον ἄλιευτικὴ.

20. Τὰ μέρη τῆς κολυμβητικῆς, ποῦ κυνηγοῦν ἀψυχα, εἶναι ἢ τέχνη τῶν σφουγγαράδων, γιὰ τὸν καιρὸ τοῦ Πλάτωνα δὲν ἤξεραν! πῶς τὰ σφουγγάρια εἶναι ζῶα.

21. Ἐδῶ ἢ διαίρεση σκοπτάφτει, γιὰ τὴν ἀναγκάζεται νὰ παραβλέψει τὰ πουλιά, ποῦ δὲν κολυμποῦν. Πρβλ. καὶ Ἀριστοτ. «Περὶ ζώων μερῶν» 642b, 10 κ. ε. Καὶ πάρα κάτω ἢ διαίρεση, τῆς «πληκτικῆς»

νείς ἢ μ' ἔργα, ἢ μὲ λόγια παίρνει αὐτόβουλα στὴν κατοχὴ τοῦ κάτι, δὲ θά ταν ὄλα μαζί τὸ ἀρπαχτικὸ εἶδος;

ΘΕΑΙ. Ἔτσι τοῦλάχιστο φαίνεται ἀπ' ὅσα εἶπαμε.

ΞΕ. Καὶ τὴν ἀρπαχτικὴν δὲν πρέπει ἀραγες νὰ τὴ χωρίσουμε σὲ δύο;

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Κάθε ἀρπαγή, ποὺ γίνεται μὲ φανερὸν ἀγῶνα, θὰ τὴν ποῦμε ἀγωνιστικὴ τέχνη καὶ κάθε ἀρπαγή, ποὺ γίνεται γενικὰ στὰ κρυφὰ καὶ μὲ δόλο, κυνηγετικὴ.

ΘΕΑΙ. Σύμφωνοι.

ΞΕ. Καὶ τὴν κυνηγετικὴν βέβαια δὲ θά ᾽τανε λογικὸ νὰ μὴν τὴνε χωρίσουμε σὲ δύο.

ΘΕΑΙ. Γιὰ λέγε πῶς.

ΞΕ. Νά ἰ θὰ ξεχωρίσουμε ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τὸ κυνήγι στ' ἄψυχα καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ κυνήγι στὰ ἔμψυχα.

ΘΕΑΙ. Πολὺ σωστά, ἀφοῦ βέβαια καὶ τὰ δύο αὐτὰ ὑπάρχουν.

ΞΕ. Πῶς δὲν ὑπάρχουν; Καὶ τώρα εἴμαστ' ἀναγκασμένοι τὸ κυνήγι στ' ἄψυχα, ποὺ δὲν ἔχει ὄνομα, ἐχτός ἀπὸ μερικὰ μέρη τῆς κολυμπητικῆς¹⁰ καὶ κάτι ἄλλα τέττα μικροπράματα νὰ τ' ἀφήσουμε κατὰ μέρος. Ἦ ἄλλο κυνήγι ὁμως στὰ ἔμψυχα ζῶα πρέπει νὰ τ' ὀνομάσουμε ζωοκυνηγετικὴν.

ΘΕΑΙ. Ἄς εἶναι κι ἔτσι.

ΞΕ. Καὶ ἡ ζωοκυνηγετικὴν πάλι δὲ θά ᾽τανε σωστὸ νὰ χωριστεῖ σὲ δύο εἶδη, τὸ ἕνα, ποὺ κυνηγᾷ ὅσα περπατοῦν ἀπάνω στὴ γῆ καὶ χωρίζεται κι αὐτὸ σὲ πολλὰ εἶδη καὶ ὀνόματα, τὸ πεζοκυνηγετικόν, καὶ τ' ἄλλο, ποὺ κυνηγᾷ τὰ ζῶα ποὺ κολυμποῦν, ἄς τὸ ποῦμε μὲ μιὰ λέξη ἐνυγροκυνηγετικόν;

ΘΕΑΙ. Βέβαια, βέβαια.

ΞΕ. Κι ἀπὸ κεῖνα, ποὺ κολυμποῦν βλέπουμε πάλι, πῶς ἄλλα πετοῦν καὶ ἄλλα ζοῦνε μέσα στὸ νερό¹¹.

ΘΕΑΙ. Πῶς ὅχι;

ΞΕ. Μὰ ὄλο γενικὰ τὸ κυνήγι, ποὺ γίνεται στὰ πετούμενα, λέγεται, θαρρῶ, πουλοκυνηγετικὴν.

ΘΕΑΙ. Ἔτσι λέγεται πραγματικά.

ΞΕ. Κι ὄλο πάλι σχεδὸν τὸ κυνήγι, ποὺ γίνεται σ' ὅσα ζοῦνε μέσα στὸ νερό, λέγεται ψαρικὴν.

σὲ «πυρευτικὴν» καὶ «ἀγκιστρωτικὴν» δὲν εἶναι σωστὴ, γιὰτι καὶ τὴ νύχτα μὲ τὸ πυροφάνι καμακίζουν τὰ ψάρια, ἐχτός ἀπὸ ἄλλα μέσα ποὺ τὰ πιάνουν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τί δέ; Ταύτην αὖ τὴν θήραν ἄρ' οὐκ ἂν κατὰ μάλιστα μέρη δύο διελοίμην;

ΘΕΑΙ. Κατὰ ποῖα;

ΞΕ. Καθ' ἃ τὸ μὲν ἔρκεσιν αὐτόθεν ποιεῖται τὴν θήραν, τὸ δὲ πληγῇ.

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις, καὶ πῇ διαιρούμενος ἑκάτερον;

C ΞΕ. Τὸ μὲν, διὲ πᾶν ὄσον ἂν ἔνεκα κωλύσεως | εἴργηται περιέχον, ἔρκος εἰκὸς ὀνομάζειν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Κύριους δὴ καὶ δίκτυα καὶ βρόχους καὶ πόρκους καὶ τὰ τοιαῦτα μῶν ἄλλο τι πλην ἔρκη χρῆ προσαγορεύειν;

ΘΕΑΙ. Οὐδὲν ἄλλο.

ΞΕ. Τοῦτο μὲν ἄρα ἐρκοθηρικὸν τῆς ἄγρας τὸ μέρος φήσομεν ἢ τι τοιοῦτον.

ΘΕΑΙ. Ναί.

D ΞΕ. Τὸ δὲ ἀγκίστροις καὶ τριόδουσι πληγῇ γιγνόμενον ἕτερον μὲν ἔκεινον, πληκτικὴν δὲ τινα | θήραν ἡμᾶς προσειπεῖν ἐνὶ λόγῳ νῦν χρεῶν· ἢ τί τις ἂν, Θεαίτητε, εἴποι κάλλιον;

ΘΕΑΙ. Ἀμελῶμεν τοῦ ὀνόματος· ἀρκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο.

ΞΕ. Τῆς τοίνυν πληκτικῆς τὸ μὲν νυκτερινόν, οἶμαι, πρὸς πυρὸς φῶς γιγνόμενον ὑπ' αὐτῶν τῶν περὶ τὴν θήραν πυρευτικὴν ῥηθῆναι συμβέβηκεν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Τὸ δὲ γε μεθήμερινόν, ὡς ἐχόντων ἐν ἄκροις ἀγκίστρα καὶ τῶν τριοδόντων, πᾶν ἀγκιστρευτικόν.

E ΘΕΑΙ. Λέγεται | γὰρ οὖν.

VI. ΞΕ. Τοῦ τοίνυν ἀγκιστρευτικοῦ τῆς πληκτικῆς τὸ μὲν ἄνωθεν εἰς τὸ κάτω γιγνόμενον διὰ τὸ τοῖς τριοδουσίαι οὕτω μάλιστα χρῆσθαι τριοδοντία τις, οἶμαι, κέκληται.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΕΕ. Γιά κοίτα λοιπόν τώρα! Καί τοῦτο ἄραγες τὸ κυνήγι δὲ θὰ μπορούσα πάλι νὰ τὸ διαιρέσω σὲ δύο κύρια μέρη;

ΘΕΑΙ. Μὲ ποιὸν τρόπο;

ΕΕ. Νά! Ἄν κοιτάξουμε, πὼς ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά κυνηγοῦνε τὰ ψάρια μὲ φράγματα κι ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά μὲ χτυπήματα.

ΘΕΑΙ. Πῶς τὰ ἐννοεῖς αὐτὸ καί μὲ ποιά βάση ξεχωρίζεις τὸ καθὲν ἀπὸ τὰ δύο;

ΕΕ. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά τὸ κάθε τι, ποὺ κλείνει γύρω γύρω κι ἐμποδίζει κάτι ποὺ εἶναι μέσα, νὰ φύγει, εὐλογοῦναι νὰ τ' ὀνομάσουμε φράχτη.

ΘΕΑΙ. Πολὺ σωστά.

ΕΕ. Τοὺς κιούρτους λοιπόν καί τὰ δίχτια καί τὰ βρόχια καί τίς καλαμωτὲς καί τὰ παρόμοια, πῶς ἄλλιῶς πρέπει νὰ τὰ ὀνομάζουμε παρὰ φράχτες;

ΘΕΑΙ. Πῶς ἄλλιῶς;

ΕΕ. Αὐτὸ λοιπόν τὸ μέρος τοῦ κυνηγιοῦ θὰ εἴ τ' ὀνομάσουμε φραχτοκυνήγι ἢ κάτι τέτιο.

ΘΕΑΙ. Ἔ! Βέβαια.

ΕΕ. Ἄμ' ἐκεῖνο πάλι τὸ ψάρεμα, ποὺ γίνεται μὲ τ' ἀγκίστρια καί τὰ καμάκια, πληγώνοντας τὸ ψάρι, εἶναι διαφορετικὸ καί πρέπει νὰ τ' ὀνομάσουμε τώρα ἐμεῖς μ' ἕναν ὄρο πληγωτικὸ κυνήγι. Ἢ πῶς καλύτερα θὰ μπορούσαμε νὰ τὸ ποῦμε, Θεαίτητε;

ΘΕΑΙ. Ἄς παραβλέψουμε τ' ὄνομα. Καλὸ εἶναι κι αὐτό.

ΕΕ. Ἀπ' αὐτὸ λοιπόν τὸ πληγωτικὸ κυνήγι ἐκεῖνο ποὺ γίνεται τὴ νύχτα μὲ τὸ φῶς τῆς φωτιᾶς, θαρρῶ πῶς οἱ ἴδιοι οἱ ψαράδες τὸ λένε πυροφάνι.

ΘΕΑΙ. Καί βέβαια.

ΕΕ. Καί κεῖνο ποὺ γίνεται τὴν ἡμέρα, ἐπειδὴ καί τὰ τριδόντια εἰν' ἀγκιστρωτὰ στίς μύτες τους, γενικὰ ὀνομάζεται ἀγκιστρωτικὴ.

ΘΕΑΙ. Ἔτσι τὸ λένε.

VI καί VII. Ὅρισμός τῆς ψαρικῆς μὲ τ' ἀγκίστρι.

ΕΕ. Ἀπὸ τὸ ἀγκιστρωτικὸ λοιπόν μέρος τῆς πληγωτικῆς ψαρικῆς ἐκεῖνο, ποὺ γίνεται χτυπώντας ἀπὸ τὰ πάνω πρὸς τὰ κάτω, ἐπειδὴ μὲ τέτιον τρόπο μεταχειρίζονται προπάγτων τὰ τριδόντια καμάκια, θαρρῶ, πῶς τὸ λένε τριδόντιασμα ἢ κάτι τέτιο.

ΘΕΑΙ. Φασὶ γοῦν τινές.

ΞΕ. Τὸ δέ γε λοιπὸν ἐστὶν ἐν ἑτι μόνον ὡς εἰπεῖν εἶδος.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Τὸ τῆς ἐναντίας ταύτης πληγῆς, ἀγκίστρω τε γιγνόμενον καὶ τῶν ἰχθύων οὐχ ἢ τις ἂν τύχη | τοῦ σώματος, ὡσπερ τοῖς τριόδουσιν, ἀλλὰ περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στόμα τοῦ θηρευθέντος ἐκάσσιτε, καὶ κάτωθεν εἰς τοῦναντίον ἄνω ῥάβδοις καὶ καλάμοις ἀνασπώμενον· οὐ τί φήσομεν, ὦ Θεαίητε, δεῖν τοῦνομα λέγεσθαι;

ΘΕΑΙ. Δοκῶ μὲν, ὅπερ ἄρτι προὔθέμεθα δεῖν ἐξευρεῖν, τοῦτ' αὐτὸ νῦν ἀποτετελέσθαι.

VII. ΞΕ. Νῦν ἄρα τῆς ἀσπαλιευτικῆς πέρι οὐ τις καὶ γὰρ συνωμολογήκαμεν οὐ μόνον | τοῦνομα. ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον περὶ αὐτὸ τοῦργον εἰλήφραμεν ἱκανῶς. Ἐμπείσης γὰρ τέχνης τὸ μὲν ἡμῖσι μέρος κτητικὸν ἦν, κτητικοῦ δὲ χειρωτικόν, χειρωτικοῦ δὲ θηρευτικόν, τοῦ δὲ θηρευτικοῦ ζωοθηρικόν, ζωοθηρικοῦ δὲ ἐνυγροθηρικόν, ἐνυγροθηρικοῦ δὲ τὸ κάτωθεν τμήμα ὄλον ἀλιευτικόν, ἀλιευτικῆς δὲ πληκτικόν, πληκτικῆς δὲ ἀγκιστρευτικόν· τούτου δὲ τὸ περὶ τὴν κάτωθεν ἄνω πληγὴν ἀνασπώμενην, ἀπ' αὐτῆς τῆς πράξεως | ἀφομοιωθέν τοῦνομα, ἢ νῦν ἀσπαλιευτικὴ ζητηθεῖσα ἐπίκλην γέγονεν.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν τοῦτό γε ἱκανῶς δεδήλωται.

VIII. ΞΕ. Φέρε δὴ, κατὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα καὶ τὸν σοφιστὴν ἐπιχειρῶμεν εὐρεῖν, ὅτι ποῖ' ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Κομιδῆ μὲν οὖν.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐκείνο γ' ἦν τὸ ζήτημα πρῶτον, πότερον

22. Ὁ Πλάτωνας προβαίνει ἐδῶ σὲ μιὰ λογοπαιχτικὴν ἔτυμολογία γιὰ τὴ λέξη ἀσπαλιευτικὴ. Ἐπειδὴ «ἀνασπᾶται» τὸ ψάρι, εἶναι ἀνασπαλιευτικὴ (ἀνασπῶ-ἀλιεύω) καὶ ἀπ' αὐτὸ ἐγίνε τάχα τὸ ἀσπαλιευτικὴ. Γιὰ ν' ἀποδώσουμε ὁπωσδήποτε τὸ ἔτυμολογικὸ αὐτὸ παιχνίδι τοῦ Πλάτωνος, χρησιμοποίησαμε τὸ ἀνασπῶν-ἀνασπρωτοπαρική. Γενικὰ πρέπει νὰ παρατηρήσουμε, πῶς ὁ Πλάτωνας δημιουργεῖ γιὰ

ΘΕΑΙ. Τὸ λέγε βέβαια μερικοί.

ΞΕ. Καὶ τώρα, σὰ γὰ λέμε, δὲ μένει παρὰ μονάχα ἓνα εἶδος κκόμη.

ΘΕΑΙ. Ποιό;

ΞΕ. Ἐκεῖνο ποῦ γίνεται μὲ τ' ἀντίθετο πλήγωμα καὶ μὲ τ' ἀγκίστρι καὶ ποῦ δὲ χτυπάει τὸ ψάρι σ' ὅποιο μέρος λάχει ἀπὸ τὸ σῶμα του, ὅπως γίνεται μὲ τὸ καμάκι, παρὰ μόνο γύρω στὸ κεφάλι ἢ στὸ στόμα καὶ τὸ ἀνασέρνει ἀπὸ κάτω στ' ἄπάνω μὲ ραβδί ἢ καλαμίδι. Αὐτουνοῦ τ' ὄνομα πῶς πρέπει νὰ τὸ ποῦμε, Θεαίτητε;

ΘΕΑΙ. Μοῦ φαίνεται. πῶς αὐτό, ποῦ εἶχαμε βάλει σκοπὸ μας νὰ βροῦμε, τὸ πετύχαμε.

VII. ΞΕ. Τώρα λοιπὸν μείναμε σύμφωνοι καὶ σὺ κι ἐγὼ γιὰ τὴν ψαρική μὲ τ' ἀγκίστρι, ὅχι μόνο σχετικὰ μὲ τὴν ὀνομασία, παρὰ καὶ τὸν ὀρισμὸν αὐτῆς τῆς δουλειᾶς τὸν πετύχαμ' ἄρκετὰ καλά. Γιατὶ βρήκαμε, πῶς ἀπὸ τὸ σύνολο τῆς τέχνης τὸ μισὸ μέρος εἶναι ἡ ἀποχτητικὴ τέχνη καὶ ἀπὸ τὴν ἀποχτητικὴ τὸ μισὸ ἡ ἄρπαχτικὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἄρπαχτικὴ τὸ μισὸ ἡ κυνηγετικὴ καὶ ἀπὸ τὴν κυνηγετικὴ τὸ μισὸ ἡ ζωοκυνηγετικὴ καὶ ἀπὸ τὴ ζωοκυνηγετικὴ τὸ μισὸ ἡ ἐνυγροκυνηγετικὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἐνυγροκυνηγετικὴ ὅλο τὸ κάτω μέρος εἶναι ἡ ψαρική καὶ ἀπὸ τὴν ψαρική τὸ μισὸ ἡ πληγωτικὴ καὶ ἀπὸ τὴν πληγωτικὴ τὸ μισὸ ἡ ἀγκιστρωτικὴ καὶ ἀπ' αὐτὴ πάλι ἐκεῖν' ἡ τέχνη, ποῦ δίνει τὴν πληγὴ ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ πάνω καὶ ἀνασέρνει τὸ ψάρι μὲ τὸ καλαμίδι, παίρνοντας τ' ὄνομα ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς πράξης, ἔχει ὀνομαστῆ ἀνασυρτοψαρική²⁹, αὐτὴ δὲ ποῦ ζητούσαμε.

ΘΕΑΙ. Αὐτὸ τουλάχιστο ἀποδείχτηκεν ὅπως διόλου ἱκανοποιητικὰ.

VIII. Ἡ διχοτομικὴ μέθοδος ἐφαρμόζεται στὴν ἔννοια τοῦ σοφιστῆ.

ΞΕ. Ἐμπρὸς λοιπὸν τώρα σύμφωνα μὲ τοῦτο τὸ παράδειγμα, ὡς ἐπιχειρήσουμε νὰ βροῦμε καὶ τὸ σοφιστῆ, σὰν εἶ τάχα νὰ ᾖναι.

ΘΕΑΙ. Λαμπρά.

ΞΕ. Κι ἂν θυμᾶσαι, πρῶτα πρῶτα βάλουμε κεῖνο τὸ ζή-

τὰ διάφορα εἶδη, ποῦ βρίσκει μὲ τὴ διχοτομικὴ διαίρεση, πολλές καινούργιες λέξεις καὶ σ' αὐτὸ ἀναγκαστικὰ τὸν παρακολουθεῖ καὶ ὁ μεταφραστής.

ιδιώτην ἢ τινα τέχνην ἔχοντα θετέον εἶναι τὸν ἀσπαλιευτήν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ νῦν δὴ τοῦτον ιδιώτην θήσομεν, ὃ Θεαίτητε,
D ἢ | παντάπασιν ὡς ἀληθῶς σοφιστήν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ιδιώτην· μανθάνω γὰρ ὃ λέγεις, ὡς
παντὸς δεῖ τοιοῦτος εἶναι τό γε ὄνομα τοῦτο ἔχων.

ΞΕ. Ἄλλά τινα τέχνην αὐτὸν ἡμῖν ἔχοντα, ὡς ἔοικε,
θετέον.

ΘΕΑΙ. Τίνα ποτ' οὖν δὴ ταύτην;

ΞΕ. Ἄρ' ὃ πρὸς θεῶν ἠγνοήκαμεν τὰνδρὸς τὸν ἄνδρα
ὄντα ξυγγενῆ;

ΘΕΑΙ. Τίνα τοῦ;

ΞΕ. Τὸν ἀσπαλιευτὴν τοῦ σοφιστοῦ.

ΘΕΑΙ. Πῆ;

ΞΕ. Θηρευτά τινε καταφαίνεσθον ἄμφω μοι.

E | ΘΕΑΙ. Τίνος θήρας ἄτερος; Τὸν μὲν γὰρ ἕτερον εἴ-
πομεν.

ΞΕ. Δίχα που νῦν διείλομεν τὴν ἄγρην πᾶσαν, νευστι-
κοῦ μέρους, τὸ δὲ πεζοῦ τέμνοντες.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τὸ μὲν διήλθομεν, ὅσον περὶ τὰ νευστικά τῶν
ἐνύδρων· τὸ δὲ πεζὸν εἴασαμεν ἄσχιτον, εἰπόντες διὰ πολυ-
εἰδὲς εἶη.

222 ΘΕΑΙ. | Πάνυ γε.

ΞΕ. Μέχρι μὲν τοίνυν ἐνταῦθα ὁ σοφιστὴς τε καὶ ὁ
ἀσπαλιευτὴς ἅμα ἀπὸ τῆς κτηρικῆς τέχνης πορεύεσθον.

ΘΕΑΙ. Ἐοίκατον γοῦν.

ΞΕ. Ἐκτρέπεσθον δὲ γε ἀπὸ τῆς ζωοθηρικῆς, ὃ μὲν ἐπὶ
θάλατιάν που καὶ ποταμοὺς καὶ λίμνας, τὰν τούτοις ζῶα
θηρευσόμενος.

ΘΕΑΙ. Τί μὴν;

ΞΕ. Ὁ δὲ γε ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποταμοὺς ἑτέρους αὖ τινας,
πλούτου καὶ ἐφόρητος οἶον λειμῶνας ἀφθόγους, τὰν τούτοις
θρέμματα χειρῶσόμενος.

τημα, πώς δηλαδή θά πάρουμε τὸν ψαρά γιὰ κανέναν ἄτεχνο ἢ θά ποῦμε πὼς ἔχει κάποια τέχνη;

ΘΕΑΙ. Ναί βέβαια.

ΞΕ. Καί τὸ σοφιστὴ πάλι τώρα θά τὸν πάρουμε γιὰ κανέναν ἄτεχνο ἢ θά ποῦμε, πὼς ἔχει μιὰν εἰδικότητα, γὰ εἶναι δηλαδή ἀληθινὰ σοφιστὴς;

ΘΕΑΙ. Καθόλου ἄτεχνον. Ἄπεναντίας καταλαβαίνω πολὺ καλὰ τί θέλεις γὰ πεῖς. Πὼς δὲ μπορεῖ δηλαδή μὲ κανέναν τρόπο γὰ νὰ εἶναι ἄτεχνος ἕνας, ποὺ ἔχει τέτια σπουδαία ὀνομασία.

ΞΕ. Πρέπει λοιπὸν γὰ τὸν πάρουμε χωρὶς ἄλλο, πὼς ἔχει κάποια τέχνη.

ΘΕΑΙ. Ποιὰν ὁμῶς τέχνη ἄραγες;

ΞΕ. Μά, γιὰ τὸ θεό, δὲ βλέπουμε δλοφάνερα, πὼς ὁ ἄντρας ἐτοῦτος ἐδῶ εἶναι συγγενὴς ἐκείνου τοῦ ἄλλουνοῦ;

ΘΕΑΙ. Ποιὸς ποιανοῦ;

ΞΕ. Ὁ ψαράς τοῦ σοφιστῆ.

ΘΕΑΙ. Μὰ πὼς;

ΞΕ. Καί οἱ δυὸ φαίνονται δλοκάθαρα, πὼς εἶναι κυνηγοί.

ΘΕΑΙ. Μὰ τί λογιῆς κυνηγὸς εἶν' ὁ σοφιστὴς; Γιατί γιὰ τὸν ἄλλον εἶπαμε.

ΞΕ. Ἄν δὲ γελιέμαι, χωρίσαμε δλο τὸ κυνήγι σὲ δυὸ μέρη, ἀπὸ τῆ μιὰ μεριά σ' ὅσα κολυμποῦν κι ἀπὸ τὴν ἄλλη σ' ὅσα βαδίζουν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Κι ἀπὸ κεῖνα ποὺ κολυμποῦν, ἐξετάσαμε τὸ κυνήγι μόνο σ' ὅσα ζοῦνε μέσα στὸ νερό. Τὸ κυνήγι ὁμῶς σ' ὅσα βαδίζουν δὲν τὸ χωρίσαμε καθόλου κι εἶπαμε μόνο, πὼς ἔχει πολλὰ εἶδη.

ΘΕΑΙ. Πολὺ σωστά.

ΞΕ. Ἐκινώντας λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀποχτητικὴ τέχνη ὁ σοφιστὴς κι ὁ ψαράς ὡς ἐδῶ συμβαδίζουνε.

ΘΕΑΙ. Ἔτσι φαίνεται.

ΞΕ. Χωρίζουν ὁμῶς οἱ δρόμοι τους ἀπὸ τῆ ζωοκυνηγετικὴ καὶ πέρα. Ὁ ἕνας τραβάει ἐκεῖ κατὰ τὴ θάλασσα καὶ τὰ ποτάμια καὶ τίς λίμνες, γιὰ γὰ κυνηγήσει τὰ ζῶα, ποὺ ζοῦν ἐκεῖ μέσα.

ΘΕΑΙ. Χωρὶς ἄλλο.

ΞΕ. Ὁ ἄλλος τραβάει κατὰ τὴ στεριά καὶ σ' ἄλλης λογῆς ποτάμια, λιβάδια σὰ γὰ ποῦμε, γεμάτα πλοῦτη καὶ νιάτα, γιὰ γὰ βάλει στὸ χέρι τὰ θρεφτάρια, ποὺ βόσκουν ἐκεῖ.